Gemeente Duiven

# RAADSVOORSTEL

**Onderwerp** : Beheerplan speelruimte

---

**Zaak- & documentnr.** : Z/23/108531 201715497
**Portefeuillehouder** : M. (Marieke) Overduin

**Opsteller** : André Menting
**Afdeling** : Realisatie en beheer
**Telefoonnr**: 0625473792

---

**Samenvatting**
De afgelopen jaren is een achterstand ontstaan in het beheer en vervanging van de speeltuinen. Vervanging werd alleen opgepakt als daar een initiatief vanuit de samenleving voor kwam. Ook was er te weinig budget beschikbaar. De werkwijze kwam voort uit een besluit uit 2018 dat inwoners ‘meer in de lead wilde zetten’. De veiligheidsinspectie begin 2025 bevestigde deze achterstand.

Om een kwalitatief goed speelnetwerk te behouden is er extra geld nodig voor renovaties en vervanging. Uitgangspunten zijn ‘Kwaliteit boven kwantiteit’, ‘Diversiteit, samenspel en ontmoeten’ en ‘Betrokkenheid en participatie’. Ook is hierbij rekening gehouden met het amendement op de Omgevingsvisie (Oktober 2021). Het plan biedt daarnaast handvatten voor vervanging en initiatieven. De raad wordt gevraagd extra geld beschikbaar te stellen en de financiële gevolgen op te nemen in de voorjaarnota.

**Beslispunten**
1. Het Beheerplan ‘Buitenspelen in Duiven!’ ter kennisgeving aan te nemen.
2. In afwijking van de Nota Activerings- en Afschrijvingsbeleid de afschrijvingstermijn voor speeltoestellen te veranderen van 10 naar 20 jaar.
3. Jaarlijks een krediet van € 150.000,-. beschikbaar te stellen voor vernieuwing en vervanging, uitgaande van een 20-jarige afschrijvingstermijn komt dit neer op jaarlijkse kapitaallasten van € 10.500,- per jaar.
4. De financiële gevolgen op te nemen in de Voorjaarsnota 2026.

**Aanleiding**
*Het beleid*
In 2018 is het college akkoord gegaan met het aanpassen van de werkwijze bij de renovatie van speeltuinen. Zonder een initiatief vanuit de samenleving werd een speeltuin niet vernieuwd. Initiatiefnemers moesten zelf voor draagvlak zorgen en actief betrokken zijn bij zowel de planvorming, de uitvoering en het onderhoud. Deze werkwijze is ontstaan vanuit de BOSS-gedachte (Bewegen, Ontmoeten, Sporten en spelen) en overheidsparticipatie, waarbij de gemeente inwoners meer ‘in de lead wil zetten’. Dit is ook zo omschreven in het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte en kan daarmee gezien worden als de bestendige beleidslijn. In een aangenomen amendement op de Omgevingsvisie (oktober 2021) spreekt de

gemeenteraad uit dat buitenspelen voor kinderen gestimuleerd moet worden via aantrekkelijke, toegankelijke en gevarieerde openbare ruimten.

*De uitwerking*
De afgelopen jaren is geconstateerd dat de toenmalige aangepaste werkwijze niet werkt. Ook ontstond er ongelijkheid binnen Duiven op gebied van spelen. Er zijn wel initiatieven, maar er zijn geen kaders waar we deze aan kunnen toetsen. Initiatieven vinden niet altijd plaats waar de noodzaak voor het behoud van speeltoestellen het hoogst is. Ook is er maar beperkt budget van € 20.000 per jaar beschikbaar voor vervanging.
Om het speelaanbod te borgen is een andere werkwijze noodzakelijk. De vernieuwde werkwijze staat omschreven het strategische beheerplan speelruimte. De BOSS-gedachte blijft als beleidsuitgangspunt in stand, maar krijgt een andere invulling: bij onderhoud en vervanging en nieuwe initiatieven nemen we meer de regie.
We leggen dan meer dan voorheen het accent op:

- Kwaliteit boven kwantiteit: op loopafstand een uitdagende en afwisselende speelplek
- Diversiteit, samenspel en ontmoeting: meer diverse spel- en sportvormen voor diverse leeftijden, inclusief kinderen met een beperking of handicap.
- Betrokkenheid en participatie: de omgeving niet alleen betrekken bij nieuwe aanleg of renovatie van speeltoestellen, maar ook de kansen benutten van betrokkenheid van omwonenden bij het beheer en onderhoud van speelplekken.

Een drietal mogelijkheden zijn denkbaar om te voorzien in adequate en veilige speelplekken in de gemeente Duiven:

1. Inwoners meer in de lead zetten conform de eerder ingezette lijn en alleen tot actie over te gaan indien het initiatief uit de inwoners zelf komt. Nadeel is dat deze werkwijze nu geen resultaat heeft gehad en de gemeente wel verantwoordelijk blijft voor vervanging bij onveilige situaties.
2. Het hele areaal vervangen naar meer inzichten uit deze tijd. Nadeel is dat dit een forse investering met zich meebrengt en bovendien geen geleidelijke vervanging kent waardoor over een aantal jaren hetzelfde probleem zich zal voordoen.
3. Geleidelijke vervanging zoals beschreven in bijgevoegd beheerplan met participatie uit betreffende buurt en/of de Kinderraad/ kinderburgemeester. Dit brengt wel kosten met zich mee, maar beheersbaar en bovendien meer gelijk verdeeld over de komende jaren.

In dit voorstel gaan we uit van de derde mogelijkheid.

Onderdeel van het beheerplan maakt een inventarisatie van alle speelplekken uit, waarbij de jeugd is betrokken. De eerste stappen zijn hiervoor al in 2023 gezet. Personeelsgebrek zorgde voor vertraging in het vervolg van het opzetten van het plan.
Er is bij de inventarisatie gekeken naar leeftijd, aanbod, bereikbaarheid en kwaliteit. Op basis hiervan zijn de noodzakelijke renovaties en investeringen te prioriteren. Ook vormt het plan een toetsingskader voor nieuwe initiatieven.

Voor de uitvoering van het plan is jaarlijks € 150.000 vervangingsbudget per jaar nodig. Hierin is een versobering van het areaal meegenomen. In totaal krijgt Duiven 71 speelplekken (van de nu 82) variërend van enkel een speelaanleiding als stapstenen of een boomstam tot grote buurt-speelplekken. De vervangingswaarde bedraagt ca. 3 miljoen. Met duurzame speeltoestellen en goed onderhoud kan een speeltoestel 20 jaar mee. Hiervoor

moeten er elk jaar 4 speelplekken worden gerenoveerd. Na 5 jaar kan zowel het beheerplan als de ingezette vervangingsstrategie worden geëvalueerd en zo nodig worden bijgestuurd.

In de Najaarsnota 2025 is een voorstel opgenomen om een inhaalslag te maken met het repareren en zo nodig verwijderen van speeltoestellen naar aanleiding van veiligheidsinspecties. Daar blijft in dit voorstel buiten beschouwing

**Planning**
De financiële consequenties krijgen hun beslag in de voorjaarsnota 2026. Het is van belang dat een besluit over dit voorstel voorafgaand plaats vindt aan besluitvorming over de voorjaarsnota.

**Beoogd effect**
Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen bereikbaar houden voor de jeugd van Duiven en deze groep hierin uitdagen en stimuleren. Dit draagt onder andere bij aan de sociale ontwikkeling en gezondheid.

**Argumenten**

*1.1 Het plan zorgt voor een kwalitatieve verbetering van het speelnetwerk en gelijkheid in Duiven.*
Speeltoestellen worden niet automatisch vervangen. Er wordt gekeken naar het aanbod per leeftijd in een wijk. Daarnaast worden ook de speeltuinen in de buurten waar mensen minder geneigd zijn om zelf een initiatief te nemen, vernieuwd.

*1.2 Het plan is noodzakelijk om verpaupering te voorkomen.*
Vernieuwing van speeltoestellen en speellocaties vindt plaats als deze technisch is afgeschreven en deze onderdeel uitmaken van het speelnetwerk zoals in het plan omschreven. Er wordt niet gewacht op een initiatief vanuit de samenleving, waardoorverpaupering voorkomen wordt.

*1.3 Het plan geeft een kader voor initiatieven*
In het plan staat een omschrijving per speeltuin en een vervangingsbudget. Diversiteit, samenspel en ontmoeting staat centraal. Ook geeft het plan aan waar er nog knelpunten liggen (oudere jeugd). Er worden in principe geen toestellen vernieuwd als deze nog niet zijn afgeschreven of technisch nog in goede staat verkeren.

1.4 *Ook de nieuwe werkwijze is participatief*
Betrokkenheid en participatie is één van de uitgangspunten in het plan.
Bij initiatieven wordt altijd gekeken naar wat er wel kan als vervanging niet aan de orde is. Voorbeelden zijn het verven van toestellen, een speelaanleiding, het aanbrengen van extra beplanting of het onderhouden van de speeltuin.
Bij de vernieuwing van elke speeltuin wordt de directe buurt betrokken. Bij de zogenaamde wijkplekken wordt breder geparticipeerd.

*1.5 Het vaststellen van een beheerplan is de bevoegdheid van het college.*
Het speelplan is een uitvoeringsdocument en betreft maar een (lichte) beleidswijziging. De bijbehorende financiële consequenties legt het college met dit voorstel wel ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad.

*2.1 Een afschrijvingstermijn van 10 jaar is in de praktijk niet noodzakelijk gebleken.*
In de nota Activerings- en afschrijvingsbeleid staat de afschrijving van speeltoestellen op 10 jaar. Met gebruik van goede materialen, goed onderhoud en weinig vandalisme, kunnen de meeste speeltoestellen ca. 20 jaar mee. Dit blijkt ook uit het huidige areaal en staat.

2.2 *Een langere afschrijvingstermijn zorgt voor lagere kapitaalslasten bij investeringen*
Doordat investeringen over een langere termijn worden afgeschreven, worden de jaarlijkse kapitaalslasten lager. Dat zorgt voor minder fluctuatie in de begroting.

*3.1 De huidige budgetten zijn niet toereikend.*
Voor de vervangingsinvesteringen van speeltoestellen is niet voldoende budget beschikbaar. Dit is uitgewerkt in de financiële paragraaf in dit voorstel en in het bijgevoegde beheerplan.

*3.2 Dit bedrag is nodig om de vervangingsinvesteringen te borgen.*
Met het vervangen van speeltoestellen wordt een investering gedaan. Dit wordt gedekt door een jaarlijks krediet. De totale waarde van het speelareaal is € 3.000.000. Met een afschrijvingstermijn van 20 jaar komt dit neer op een investering van € 150.000 per jaar.

*4.1 Middels de Voorjaarsnota 2026 kan dit financieel worden vertaald in de meerjarenbegroting.*

**Kanttekeningen**

*1.1 Er is geen actueel overkoepelend beleid anders de BOSS visie*
Hoewel er naast de BOSS-visie geen actueel beleidsplan is, is het wetenschappelijk bewezen dat spelen voor de ontwikkeling van kinderen belangrijk en gezond is. Daarnaast is een aantrekkelijke speelruimte goed voor de positieve beleving en leefbaarheid van de wijk en vullen speel- en sportplekken een belangrijke ontmoetingsfunctie. Dit plan is daarnaast opgesteld op basis van de ervaringen op gebied van onderhoud, die zijn opgedaan in de afgelopen jaren.

1.2 *Er verdwijnen ook speellocaties*
Een van de uitgangspunten in het plan is dat kwaliteit boven kwantiteit gaat. Een groter speelterrein met veel variatie voor een brede doelgroep maakt een plek vaak langer interessant. Door de jaren heen zijn er op verzoek verschillende speelobjecten toegevoegd aan de openbare ruimte. Deze zullen bij het einde van hun levensduur verdwijnen en niet worden vervangen.

*1.3 Er is minder ruimte voor nieuwe speeltuininitiatieven vanuit de samenleving.*
De initiatieven moeten aansluiten bij de kaders en opgaven van de gemeente. Hierdoor blijft het speelnetwerk in stand, ontstaat er geen ongelijkheid in de buurten en kunnen we de kosten voor beheer en vervanging beheersbaar houden.

*2.1 Speeltoestellen worden ook wel eens eerder vervangen.*
Bij initiatieven wordt soms eerder overgegaan tot vervanging omdat er een groter belang dient (buurtcohesie). Ook werden in het verleden steeds vaker speeltoestellen van hout

toegepast die doorgaans minder lang meegaan dan toestellen van metaal of kunststof. Het is belangrijk om hierop te blijven toezien en toe te werken naar de vastgestelde afschrijvingstermijn. Overigens zien we in praktijk ook dat sommige toestellen langer meegaan dan in eerste instantie is voorzien.

*3.1 De nieuwe werkwijze kost financieel gezien meer.*

Bij de oude werkwijze was er sprake van een uitsterfconstructie. Zonder initiatiefnemers werd er niet automatisch overgegaan tot vervanging. Er werd relatief weinig geld uit gegeven. Maar er was ook niet voldoende geld beschikbaar om toestellen te verwijderen of te vervangen.

3.2 *De nieuwe werkwijze kost meer interne inzet*

De afgelopen jaren zijn er nauwelijks speeltuinen gerenoveerd in Duiven. De renovatie van 4 speelplekken per jaar vraagt een extra personele inzet van 350 uur op jaarbasis voor participatie, voorbereiding en toezicht op uitvoering.

**Financiële paragraaf**

*Afschrijvingstermijn:*

In de nota afschrijvingsbeleid staat de afschrijving van speeltoestellen op 10 jaar. Het huidige areaal gaat echter al veel langer mee. Met goed onderhoud en het aanschaffen van duurzame toestellen is het mogelijk om dit te verlengen naar 20 jaar.
Er wordt in dit voorstel afgeweken van het huidige afschrijvingsbeleid. Dit moet bij de eerste herziening worden bijgesteld. Door de langere levensduur en daaraan te koppelen afschrijvingstermijn zullen de kapitaallasten bij toekomstige investeringen halveren voor wat afschrijvingen betreft.

*Vervangingsinvesteringen*

Jaarlijks is momenteel € 20.000,- beschikbaar voor vervangingsinvesteringen. Daarnaast is er afhankelijk van de casus budget beschikbaar vanuit actief burgerschap. Dit is maximaal € 15.000,- per jaar. Volgens het beheerplan speelruimte is de behoefte aan vervangingsinvesteringen van € 150.000,- per jaar. Met afschrijving en rente levert dit jaarlijkse krediet een jaarlijkse kapitaallast op van € 10.500,-, bestaand uit € 7.500,- afschrijving en € 3.000,- rente per jaar.

De jaarlijkse investering van €150.000 heeft niet alleen een effect op het budget van het betreffende jaar, maar leidt ook tot een oplopende kapitaallast. Omdat deze investeringen zich elk jaar herhalen, stapelen de afschrijvings- en rentelasten zich op. Dit betekent dat de structurele financiële verplichtingen in de komende jaren toenemen.

Het huidige beschikbare jaarlijkse krediet van € 20.000,- vervalt met dit voorstel, de kapitaallasten hiervan bedroegen € 2.400,- per jaar.

**Participatie en communicatie**
De buurt wordt actief betrokken bij het renoveren van de speelplek. We streven ernaar om de buurt ook een rol te laten spelen in het onderhoud. Dat draagt bij aan de betrokkenheid van de buurt bij een speelplek, waarbij de speelplek schoner en veiliger kan worden en overlast wellicht eerder gemeld of voorkomen wordt. Op voorhand verwachten we daar per saldo geen substantieel financieel voordeel van. Bij renovaties van de grotere speelplekken op wijkniveau worden ook andere (maatschappelijke) partijen betrokken, waaronder de kinderraad en de kinderburgemeester.

Bij initiatieven zijn de kaders uit het BOSS-beleid en de handvatten uit dit beheerplan leidend. Vervanging vindt alleen plaats als daar aanleiding toe is. Bij initiatieven wordt wel gekeken naar wat wel kan. Voorbeelden hiervan zijn het verven / opknappen van toestellen, onderhoud of het aanbrengen van extra groen of een speelaanleiding.

Communicatie vindt plaats d.m.v. brieven; als er een wijkraad is wordt ook deze betrokken.

**Intergemeentelijke samenwerking**
Niet van toepassing.

**Bijlagen**
Bijlage 1 – concept raadsbesluit (201716028)
Bijlage 2 – Beheerplan Buitenspelen in Duiven (201715502)

Duiven, 9 december 2025.

Burgemeester en wethouders van gemeente Duiven,

| | |
|---|---|
| A.F. (Anton) van der Gaag | mr. H.B. (Huub) Hieltjes |
| secretaris | burgemeester |